

A finnugor (Setälä-féle) átírás

A finnugor átírás

- Setälä, Eemil Nestor **1901**. Über Transskription der finnisch-ugrischen Sprachen. *Finnisch-ugrische Forschungen 1*: 15–52.
- Äimä, Frans **1932, 1933**
- Äimä, Frans; Sotavalta, Arvo **1936, 1938**
- Sovijärvi, Antti–Peltola, Reino **1953–1977**. Suomalais-ugrilainen tarkekirjoitus. Hat kiadás.
- Iivonen, Antti–Sovijärvi, Antti–Aulanko, Reijo **1990**. *Foneettisen kirjoituksen kehitys ja nykytila. Kansainvälinen foneettinen aakkosto (IPA). Suomalais-ugrilainen tarkekirjoitus (SUT)*. Helsingin yliopiston Fonetikan laitoksen monisteita 16. Helsinki, Helsingin yliopisto.

PUBLICATIONES
INSTITUTI PHONETICI UNIVERSITATIS HELSINGIENSIS
HELSINGIN YLIOPISTON FONEETTISEN LAITOKSEN JULKAISUJA

* 9 *

SUOMALAIS-UGRILAINEN
TARKEKIRJOITUS

Castrenianumin
toimitteita

7

LAURI POSTI ja
TERHO ITKONEN (toim.)

**FU-transkription
yksinkertaistaminen**

Az FU-átírás egyszerűsítése
Zur Vereinfachung der FU-Transkription
On simplifying of the FU transcription

HELSINKI
1973

A finomabb átírás alapelvei

1. Összeegyeztetendő a fonetikai pontosságra törekvés és a lényeges nyelvi mozzanatok kitüntetése
2. Jelezni kell a típushangokat (mai terminussal: fonémákat), a hangok időtartamának, erősségének és magasságának relatív fokát.
3. Egy hang — egy betű elve
4. Minden jel — akár betű, akár mellékjel — csak egy meghatározott célra alkalmazható
5. Az átírás alapjául a latin kurzív írás kisbetűi szolgálnak.

Kölcsönzött betűk

1. latin kis nagybetűk (Kapitälchen)
*D d **D**, doB* (!a fgr. átírás újabb változatában: *d*, *dob*)
2. görög betűk (*η, β φ, γ χ, δ ϑ, ψ, ρ*)
(újabbban az *ρ* helyett: *ρ*)
3. más alfabétumokból (*š, ž, đ, †, л, å*)
(újabbban az *å* helyett: *α*)
4. számjegyek (*3, 8, 8̈*)
(újabbban a *3* helyett: *Λ*)

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

åki māsñåk vermet āš, mågå ešik bele.

M. egyezm.	Fgr.
<i>a</i>	<i>ǎ</i>
<i>á</i>	<i>ā</i>
<i>b</i>	<i>b</i>
<i>c</i>	<i>ts</i>
<i>cs</i>	<i>tš</i>
<i>d</i>	<i>d</i>
<i>dz</i>	<i>dz</i>
<i>dzs</i>	<i>dž</i>
<i>e</i>	<i>ε</i>
<i>é</i>	<i>ē</i>
<i>f</i>	<i>f</i>
<i>g</i>	<i>g</i>
<i>gy</i>	<i>d'</i>
<i>h</i>	<i>h</i>
<i>i</i>	<i>i</i>

M. egyezm.	Fgr.
<i>í</i>	<i>ī</i>
<i>j</i>	<i>j</i>
<i>k</i>	<i>k</i>
<i>l</i>	<i>l</i>
<i>m</i>	<i>m</i>
<i>n</i>	<i>n</i>
<i>ny</i>	<i>ń</i>
<i>o</i>	<i>o</i>
<i>ó</i>	<i>ō</i>
<i>ö</i>	<i>ö</i>
<i>ő</i>	<i>ō̄</i>
<i>p</i>	<i>p</i>
<i>r</i>	<i>r</i>
<i>s</i>	<i>š</i>
<i>sz</i>	<i>s</i>

M. egyezm.	Fgr.
<i>t</i>	<i>t</i>
<i>ty</i>	<i>t'</i>
<i>u</i>	<i>u</i>
<i>ú</i>	<i>ū</i>
<i>ü</i>	<i>ü</i>
<i>ű</i>	<i>ű</i>
<i>v</i>	<i>v</i>
<i>z</i>	<i>z</i>
<i>zs</i>	<i>ž</i>

M. egyezm.	Fgr.
<i>à</i>	<i>a</i>
<i>ā</i>	<i>ā̄</i>
<i>á</i>	<i>ā̄</i>
<i>ë</i>	<i>e</i>
<i>ē</i>	<i>ē̄</i>
<i>m (m̄)</i>	<i>m̄</i>
<i>n (n̄)</i>	<i>n̄</i>
<i>n (η)</i>	<i>η</i>
<i>χ̄</i>	<i>χ̄</i>
<i>j (j')</i>	<i>j̄</i>
<i>χ</i>	<i>χ</i>
<i>h (h)</i>	<i>h̄</i>
<i>ly</i>	<i>l'</i>

	Magyar helyesírás	Finnugor átírás (1901)	Finnugor átírás (1938)	Finnugor átírás (1990)
palat. zöng. approx.	<i>j (jó, vaj)</i>	<i>ĵ</i>	<i>j</i>	<i>j</i>
palat. ztlen approx.	–	–	<i>J</i>	<i>J</i>
palat. zöng. frikatíva	<i>j (dobj, rágj)</i>	<i>j ~ ý</i>	<i>ý</i>	<i>ĵ</i>
palat. ztlen frikatíva	<i>j (rakj, kapj, döfj)</i>	<i>ǰ</i>	<i>ǰ</i>	<i>ǰ</i>
palatovel. ztlen frik.	<i>h, ch (méh, ihlet, technika, pech)</i>	<i>ǰ</i>	<i>ǰ</i>	<i>ǰ</i>

	<i>jó, vaj</i>	<i>dobj, rágj</i>	<i>kapj, rakj</i>	<i>ihlet, technika</i>
1901:	<i>ĵō, vāj</i>	<i>dobý, rágý</i>	<i>kapý, raký</i>	<i>ihlet, techniká</i>
1938	<i>jō, vāj</i>	<i>dobý, rágý</i>	<i>kapý, raký</i>	<i>ihlet, techniká</i>
1990:	<i>jō, vāj</i>	<i>dobĵ, rágĵ</i>	<i>kapĵ, rakĵ</i>	<i>ihlet, techniká</i>

Nehogy felvedd megint azt a rongyos inget!

Nehogy felvedd megint azt a rongyos inget!

nehogy felvedd megint azt a rongyos inget!